

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

02.05.2024 nr. 04/1-4162
la nr. 18-69-4176 din 15.04.2024

**Ministerul Afacerilor Interne
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate (număr unic 323/MAI/2024), comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative ce însoțește proiectul de act normativ, elaborarea proiectului de hotărâre, rezidă în angajamentele Republicii Moldova de aducere în concordanță a cadrului normativ național cu prevederile Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, ratificate prin *Legea nr. 15/2005*. Angajamentul creării unui mecanism unitar și eficient care ar reglementa procesul de prevenire și combatere a criminalității organizate este prevăzut și de Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la 27.06.2014 la Bruxelles, ratificat prin *Legea nr. 112/2014*, care prevede prevenirea și combaterea tuturor formelor de criminalitate organizată.

Suplimentar, în contextul evoluției rapide și complexe a criminalității organizate, prin proiectul de lege se urmărește crearea unor mecanisme naționale eficiente și capabile de a preveni și combate criminalitatea organizată sub toate formele ei de exprimare, care să vizeze atât prevenirea recrutării în interiorul sistemului penitenciar, cât și combaterea influenței și activităților ilegale ale grupărilor criminale organizate din aceste instituții, or, lipsa unor măsuri naționale unitare și eficiente de prevenire a criminalității organizate reprezintă o vulnerabilitate în adresa securității statului și ordinii publice.

În contextul examinării proiectului, la definitivarea acestuia se vor lua în considerare următoarele obiecții și recomandări conform rigorilor de elaborare a actelor normative:

La Articolul I:

Potrivit pct. 2 din proiect, se propune completarea art. 2 din *Legea nr. 50/2012*, cu o serie de noi noțiuni. Astfel, cu referire la inițiativa de completare cu așa noțiuni precum: „rețea criminală”, „comunitate criminală” și „lider informal”, se recomandă examinarea suplimentară a oportunității completării articolului prenotat, în contextul în

care *Codul penal nr. 985/2002*, la art. 46 și 47 deja definește „Grupul criminal organizat” și, respectiv, „Organizația (asociația) criminală”. Suplimentar, cu referire la oportunitatea completării legii prenotate cu noțiunea „*lider informal*”, atragem atenția asupra existenței prevederilor art. 42 alin. (3) din Codul penal, potrivit căruia se consideră organizator persoana care a organizat săvârșirea unei infracțiuni sau a dirijat realizarea ei, precum și persoana care a creat un grup criminal organizat sau o organizație criminală ori a dirijat activitatea acestora.

În acest context, menționăm că toate formele participăției sunt reglementate de legislația penală, iar încadrarea juridică a faptelor comise de către grupul criminal organizat sau organizația (asociația) criminală, precum și răspunderea penală a membrilor acestora, urmează a fi efectuată în exclusivitate în baza prevederilor Codului penal al Republicii Moldova, iar la aprecierea existenței unei atare forme a participăției penale trebuie luat în calcul doar conceptele consacrate în Cod. Introducerea unor noi noțiuni specifice legislației penale în afara Codului penal, creează probleme de interpretare a acestora. Mai mult ca atât, asemenea abordare contravine art. 1 alin. (1) și (2) din Codul penal.

Prin urmare, în contextul celor invocate supra, suplimentar la reanalizarea oportunității completării art. 2 cu noțiunile indicate supra, se consideră necesară revizuirea tuturor amendamentelor din proiect unde acestea sunt utilizate.

Cu referire la pct. 3, prin care se propune expunerea art. 3 într-o nouă redacție, se consideră necesară reexaminarea oportunității operării amendamentelor indicate. Astfel, nu este clar raționamentul indicării la art. 3 lit. a)-l), a unor componente de infracțiuni sau chiar capitole din Codul penal (exemplu: lit. b) și c) ce pot fi comise de către grupul criminal organizat sau organizația criminală. Sub acest aspect, se va reține că spectrul infracțiunilor care, conform Codului penal, pot fi comise de către grupul criminal organizat sau organizația criminală, este unul foarte larg și este inoportună specificarea acestora în cadrul articolului menționat. Din aceste considerente, se recomandă revizuirea pct. 3 din proiect și expunerea art. 3 din *Legea nr. 50/2012*, după cum urmează:

„Articolul 3. Sfera de acțiune a legii

Principalele domenii ale combaterii criminalității organizate includ prevenirea, detectarea și combaterea infracțiunilor care, conform Codului penal, se consideră comise de către un grup criminal sau o organizație (asociație) criminală, precum și infracțiunile comise în interesul acestora.”.

În continuare, conform pct. 10 din proiect, se propune completarea art. 12 alin. (3) cu lit. c), având următorul cuprins: „c) culegerea de date despre organizație.” Totodată, în același context, la pct. 11, se propune completarea capitolului IV cu art. 13¹ și 14¹. Astfel, cuprinsul art. 13¹ urmează a fi expus după cum urmează:

„Articolul 13¹. Culegerea de date despre organizație

(1) Culegerea de date despre organizație se efectuează în privința organizațiilor create din fondurile unui grup criminal organizat sau a unei organizații criminale sau

despre organizație care oferă asistență sau suport unui grup criminal organizat sau unei organizații (asociații) criminale.

(2) Organele abilitate cu funcții de control al organizațiilor comerciale sau necomerciale, la solicitările motivate ale autorităților menționate la art. 6 alin. (1), furnizează acestor autorități toate informațiile relevante și evidențele corespunzătoare, fără a înștiința persoanele sau organizațiile vizate în solicitări.

(3) Destinatarii responsabili de furnizarea datelor, precum și alte persoane care, în exercitarea obligațiilor de serviciu, au luat cunoștință de informații privind culegerea de date despre organizație sunt obligate să asigure confidențialitatea acestei informații.

(4) Dacă în rezultatul culegerii de date despre organizație au fost obținute evidențe concludente ale unui avantaj financiar sau al unui alt avantaj material în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale, autoritățile menționate la art. 6 alin. (1) sesizează organul de urmărire penală.”.

Referitor la amendamentele indicate supra, în vederea completării măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate cu o nouă măsură „Culegerea de date despre organizație”, comunicăm următoarele:

Inițial, atragem atenția asupra incertitudinii regimului juridic al măsurilor indicate la art. 12 alin. (3) lit. a) și b) din *Legea nr. 50/2012*. Astfel, în conformitate cu art. 12 alin. (1) din legea prenotată, autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate exercită:

- 1) măsuri speciale de investigații;
- 2) măsuri specifice de combatere a criminalității organizate.

Dacă măsurile speciale de investigații sunt exercitate în condițiile prevăzute de *Legea nr. 59/2012 cu privire la activitatea specială de investigații* și de legislația procesual-penală (a se vedea art. 133-138¹² din Codul de procedură penală), măsurile specifice de combatere a criminalității organizate au un regim juridic de reglementare aparte, iar dacă să privim prin prisma prevederilor art. 2 alin. (4) din Codul de procedură penală, măsurile specifice de combatere a criminalității organizate devin inoperante în măsura în care, potrivit legii procesuale, **normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în Cod.**

Mai mult, metodele specifice sunt concepute de legiuitor ca instrumente fundamentate în ordinea juridică internă de care pot face uz organele competente ale statului pentru a desfășura cercetări penale în vederea descoperirii și contracarării infracțiunilor de criminalitate organizată. Din acest motiv, lipsa reglementărilor exprese în conținutul legii procesual penale, prin care ar fi clarificat regimul juridic al măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate, exclude actualmente eficiența acestora din perspectiva desfășurării probatoriului în cadrul unui proces penal concret.

Prin urmare, anterior operării unor modificări cu privire la măsurile specifice de combatere a criminalității organizate, se consideră judicios de a reconceptualiza regimul juridic al măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate, așa cum acestea sunt prevăzute de *Legea nr. 50/2012*, din perspectiva eficientizării mecanismului existent prin operarea completărilor corespunzătoare în cadrul normativ al Codului de

procedură penală. În caz contrar, efectuarea oricăror modificări legislative cu referire la art. 12 din Legea prenotată, la etapa actuală, sunt lipsite de sens și inaplicabile în practică.

Mai mult ca atât, informațiile/rezultatele obținute de pe urma efectuării măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate indicate la art. 12 alin. (3) lit. a) și b), riscă să fie declarate nule și, respectiv, imposibil de utilizat în cadrul unui proces penal, pe motivul obținerii lor prin mijloace neprevăzute de Codul de procedură penală. În acest sens, potrivit art. 93 alin. (3) din *Codul de procedură penală*, elementele de fapt pot fi folosite în procesul penal ca probe dacă ele au fost dobândite de organele de control de stat, organul de urmărire penală, organul care exercită activitate specială de investigații, de organul de constatare sau de altă parte în proces, cu respectarea prevederilor prezentului cod.

Sub alt aspect, urmează a fi reanalizată necesitatea existenței măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate, în contextul posibilității aplicării de către organele specificate la art. 6 alin. (1) din *Legea nr. 50/2012*, a măsurilor speciale de investigație, care la fel pot fi utilizate în prevenirea și combaterea criminalității organizate în sensul art. 2 din legea prenotată.

În context, conform art. 1 alin. (1) din *Legea nr. 59/2012*, activitatea specială de investigații reprezintă o procedură cu caracter secret și/sau public, efectuată de autoritățile competente, cu sau fără utilizarea echipamentelor tehnice speciale, în scopul culegerii de informații necesare pentru prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea securității statului, ordinii publice, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, descoperirea și cercetarea infracțiunilor. Totodată, art. 6 alin (1) din aceeași lege, stabilește cercul organelor abilitate în efectuarea activității speciale de investigație. Astfel, potrivit articolului prenotat, activitatea specială de investigații se efectuează de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate din cadrul ori subordonate Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Prin urmare, se constată că organele menționate la art. 6 alin. (1) din *Legea nr. 50/2012*, în scopul prevenirii și combaterii criminalității organizate, pot face uz pe deplin de măsurile speciale de investigație, dispunerea, autorizarea, efectuarea, prelungirea și încetarea cărora este reglementată în detaliu atât de *Legea nr. 59/2012*, cât și de *Codul de procedură penală*. Mai mult ca atât, din analiza specificului măsurii specifice de combatere a criminalității organizate, propuse la pct. 11 din proiect - „Culegerea de date despre organizație”, se constată că, în esență, măsura în cauză se aseamănă cu măsura specială de investigație prevăzută la art. 27 alin. (1) pct. 3) lit. c) din *Legea nr. 59/2012* – „Culegerea de informații”. Astfel, potrivit art. 36⁴ din Legea prenotată, culegerea de informații constă în dobândirea informațiilor despre persoane fizice și juridice, bunuri mobile și imobile, fapte, evenimente și circumstanțe care prezintă interes, prin comunicare nemijlocită cu alte persoane, prin studiere de documente, materiale, baze de date, sisteme informaționale și surse deschise, prin

adresare de solicitări persoanelor fizice și juridice care posedă sau care dispun de informații care prezintă interes, precum și prin intermediul fotorobotului și al altor metode ce oferă posibilitatea de a identifica cu o probabilitate sporită o persoană.

Situație similară se atestă și cu referire la propunerea de completarea a *Legii nr. 50/2012* cu Articolul 14¹ „Agentul sub acoperire”. Astfel, potrivit art. 14¹ alin. (1) propus la pct. 11 din proiect, „agentul sub acoperire este orice persoană care își dă consimțământul să colaboreze cu identitate fictivă sau reală, care se infiltrează sau se încadrează în grupuri criminale organizate, organizații (asociații) criminale, în scopul de a identifica sau reține autorii, participanții sau mijloacele utilizate de aceștia, pentru a preveni săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a aduna informațiile și dovezile necesare pentru efectuarea investigațiilor.”. Nu este clar care este necesitatea completării cu o asemenea instituție nouă, în contextul existenței măsurii speciale de investigație prevăzute la 27 alin. (1) pct. 2) lit. d) din *Legea nr. 59/2012* – „Investigația sub acoperire”, care, potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, reprezintă colectarea de date și informații de către investigatorul sub acoperire sub o identitate codificată, fictivă sau reală, care acționează în temeiul și în limitele prevederilor legale. Subsidiar, conform art. 36 alin. (4), investigatorii sub acoperire sunt angajați, special desemnați în acest scop, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, al Centrului Național Anticorupție, al Serviciului Vamal, al Serviciului Fiscal de Stat sau al Administrației Naționale a Penitenciarelor ori sunt persoane antrenate în efectuarea unei măsuri speciale de investigații concrete.

Prin urmare, în lumina argumentelor invocate supra, reiterăm asupra reexaminării necesității operării amendamentelor indicate la pct. 10 și 11 din proiect.

Subsecvent, proiectul urmează a fi revizuit prin prisma normelor de tehnică legislativă.

Sursa de publicare a actelor normative se va indica după următoarea formulă: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului”.

La pct. 4 textul „trei litere noi j), k) și l)” se va substitui cu textul „literele j)-l)”.

La pct. 9, textul „Capitolul III” se va exclude ca fiind excedent. Totodată, noul articol propus la pct. 9 se va numerota cu „9¹” pentru a asigura numerotare consecutivă a articolelor.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copețchi Stanislav
Date: 2024.05.02 12:19:12 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Vasile Cibotaru
Telefon de contact: 022-201437
Email: vasile.cibotaru@justice.gov.md

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

05.08.2024 nr. 04/1-7350
la nr. 38/2915 din 14.07.2024

Ministerul Afacerilor Interne

Urmare examinării repetate a *proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate (număr unic 323/MAI/2023)*, comunicăm că observațiile înaintate de către Ministerul Justiției în raportul de expertiză juridică nr. 04/1-4162 din 02.05.2024, parțial au fost luate în considerare.

Totodată, la forma actuală a proiectului se înaintează unele propuneri de îmbunătățire a calității proiectului de act normativ:

Reiterăm asupra incertitudinii regimului juridic al măsurilor indicate la art. 12 alin. (3) lit. a) și b) din *Legea nr. 50/2012* și, respectiv, asupra oportunității efectuării oricăror modificări legislative cu referire la art. 12 din *Legea prenotată*, care, la etapa actuală, din punct de vedere juridic, sunt inaplicabile în practică. Or, reieșind din prevederile art. 2 alin. (4) din *Codul de procedură penală*, măsurile specifice de combatere a criminalității organizate devin inoperante în măsura în care, potrivit legii procesuale, **normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în Cod.**

Motivația precum că măsurile specifice de combatere a criminalității organizate se aplică în afara procesului penal și nu reprezintă măsură specială de investigație în cadrul procedurii procesuale penale, nu constituie un argument plauzibil în vederea aplicării măsurilor specifice indicate, în lipsa reglementării regimului juridic al acestora în cadrul *Codului de procedură penală*. Astfel, deși măsurile indicate urmează a fi aplicate în afara unui proces penal, acest fapt nu exclude caracterul procesual al acestora, or, metodele specifice de combatere a criminalității organizate sunt concepute de legiuitor ca instrumente fundamentate în ordinea juridică internă de care pot face uz organele competente ale statului **pentru a desfășura cercetări penale în vederea descoperirii și contracarării infracțiunilor de criminalitate organizată.**

Subsidiar, urmează a fi reanalizată necesitatea existenței măsurilor specifice de combatere a criminalității organizate, în contextul posibilității aplicării de către organele specificate la art. 6 alin. (1) din *Legea nr. 50/2012*, a măsurilor speciale de investigații, care la fel pot fi utilizate în prevenirea și combaterea criminalității organizate în sensul art. 2 din *legea prenotată*. Mai mult ca atât, potrivit art. 1 alin. (2) din *legea prenotată*, măsurile speciale de investigații la fel pot fi aplicate în afara procesului penal.

Așadar, organele menționate la art. 6 alin. (1) din *Legea nr. 50/2012*, în scopul prevenirii și combaterii criminalității organizate, pot face uz pe deplin de măsurile speciale de investigații, regimul juridic al cărora este reglementat în detaliu atât de *Legea nr. 50/2012*, cât și de *Codul de procedură penală*. Totodată, finalitățile urmărite prin adoptarea *Legii nr. 50/2012*, precum și atribuțiile organelor specializate în domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate, pot fi perfect realizate prin aplicarea măsurilor speciale de investigații, nefiind necesară aplicarea altor măsuri specifice de combatere a criminalității organizate care, în mare parte, comportă o serie de similitudini evidente cu măsurile speciale de investigații.

Subsecvent, proiectul urmează a fi revizuit prin prisma normelor de tehnică legislativă.

La **Articolul I**, pct. 2, după cuvintele „se completează” se va completa cu cuvintele „cu noțiunile”

În cuprinsul proiectului urmează a fi revizuită numerotarea punctelor în vederea respectării ordinii numerice corecte a acestora.

În cele din urmă, reiterăm faptul că la formularea amendamentelor, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă se va folosi cuvântul „textul” pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se vor utiliza termenii „cuvântul”/„cuvintele”.

Secretar de stat

Digitally signed by Serbenco Eduard
Date: 2024.08.05 10:55:39 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Eduard SERBENCO